

**Referens**

Lumnije Mehmeti

lumnije.mehmeti@botkyrka.se**Mottagare**

Kommunstyrelsen

Regeringskansliet

Rana Dyab

Rana.dyab@botkyrka.se

Yttrande över remiss - Idéburen välfärd (SOU 2019:56)

Diarienummer: KS/2020:30

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner yttrandet och överlämnar det som kommunens svar på betänkandet Idéburen välfärd (SOU 2019:56).

Sammanfattning

Regeringen har skickat betänkandet Idéburen välfärd (SOU: 2019:56) på remiss. Botkyrka kommun är positiv till att stärka förutsättningarna för idéburna aktörer att bedriva välfärdsverksamhet. De områden som Botkyrka kommun särskilt vill uppmärksamma handlar om behovet att på ett tydligare sätt klargöra de förutsättningar som gäller för idéburna aktörer inom välfärdsområdet. I nuläget ligger mycket fokus på de lagtekniska delarna. För att uppnå syftet med idéburna välfärdsverksamhet behöver innebörden av samverkan genom partnerskap synliggöras och IOP skiljas från LOU och LOV. Det finns annars risk för att idéburna välfärd kommersialiseras och att idéburna aktörer betraktas som konsumenter av välfärdsområden. Innebörden i definitionen av välfärdsverksamhet kan också breddas och utgå från samhällsproblem som behöver lösas och inte fokusera endast på områden som det offentliga ska arbeta med.

Kriteriet att det offentliga inte ska styra strategiska delar hos den idéburna aktören, exempelvis strategier, riktlinjer och policyn, är inte tillräcklig. De idéburnas roll behöver stärkas för att partnerförhållanden ska utvecklas. I vägledningen bör också förtydligas att IOP bidrar till att utveckla samarbetsförhållanden som omstrukturerar hur vi definierar de problem som ska lösas och vilka som är en del av lösningen.

Ärendet

Regeringskansliet har skickat betänkandet Idéburen välfärd (SOU: 2019:56) på remiss till samtliga kommuner och begärt synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet. Betänkandet består av den statliga offentliga utredningen Idéburen välfärd och stödmaterialet Idéburet offentligt partnerskap – vägledning.

Botkyrka kommun är positiv till betänkandet och den ambition som framhålls i utredningen. De föreslagna förändringarna inom upphandlings- och valfrihetsområdet är vik-



tiga för att stärka möjligheterna till idéburen välfärd. Förslaget att individen ska informeras om vilken associationsform de valbara leverantörerna, inom ramen för LOV-systemet, har är av särskild betydelse. Det stärker den individuella valfriheten och kommer att synliggöra den betydelse individen ger idéburna välfärdsaktörer. Botkyrka kommun ställer sig positiva till förslaget på lag om registrering av idéburen aktör inom offentligt finansierad välfärdsverksamhet och delar betänkandets uppfattning att länsstyrelserna bör delges uppdraget att hantera registreringen av idéburna aktörer i välfärden.

Särskilt viktiga områden att uppmärksamma

De områden som Botkyrka kommun särskilt vill uppmärksamma handlar om behovet att på ett tydligare sätt klargöra de förutsättningar som gäller för idéburna aktörer inom välfärdsområdet. I nuläget ligger mycket fokus på de lagtekniska delarna, men omständigheter som samverkan genom partnerskap och tydligare definitionen av idéburen aktör och välfärdsverksamhet är viktiga för att det huvudsakliga syftet, att möjliggöra för idéburna aktörer att bedriva välfärdsverksamhet, ska uppnås.

Idéburna aktörer riskerar att betraktas som kommersiella utförare oberoende av vilken avtalsform som tillämpas

I betänkandet synliggörs inte att det är skillnad i tillvägagångssätt på användandet av IOP samt LOU och LOV när avtal med idéburna aktörer sluts. LOU och LOV bygger på en beställar-utförar-logik där vad som ska levereras och hur leveransen ska ske är definierat i förväg av beställaren. IOP handlar om samverkan i partnerskap där de avtalande parterna gemensamt definierar en samhällsutmaning och tillsammans prövar lösningar som kan fungera. Det är inte meningen att IOP ska tillämpas för att tillgodose behov och svara mot ett problem som ensidigt och i förväg har definierats av den ena parten.

Samverkan genom partnerskap är en framgångsfaktor – men kommer inte naturligt

Stärkta möjligheter för idéburna aktörer att ta ansvar för den gemensamma välfärden är viktiga ur ett samhällsutvecklingsperspektiv, men riskerar att bli en fråga om konkurrens när verksamhet ska utföras. Det finns risk för att det offentliga behandlar och betraktar den idéburna aktören som en vanlig aktör på den kommersiella marknaden. De kvalitativa mervärden som idéburen sektor bidrar med genom sin särart kan då gå förlorade.

Kriteriet att det offentliga inte får ha direkt eller indirekt kontroll över den idéburna aktörens strategiska beslut, så som strategier, riktlinjer eller policyn, är inte en garanti för att det offentliga i realiteten inte styr den idéburna verksamheten. Här önskas ett förtydligande om hur vi kan säkra det offentliga roll.



Definitionen av begreppet välfärdsverksamhet kan breddas

Definitionen av begreppet välfärdsverksamhet fokuserar på tydliga områden inom det kommunala ansvaret. Det är relevant att också ställa frågan ”vad har vi för problem i samhället som behöver lösas?”. En sådan frågeställning kan ge svar som breddar definitionen av begreppet välfärdsverksamhet och som skulle kunna fånga både det offentliga direkta och indirekta ansvar för hållbar utveckling, till exempel kulturverksamhet, demokratistärkande insatser och trygghetsfrämjande åtgärder.

Idéburet offentligt partnerskap handlar om mer än juridiska avvägningar

Vägledningen om idéburet offentligt partnerskap bör understryka att IOP handlar om mer än de juridiska avvägningar som behöver göras för att ett samarbete ska formaliseras. IOP handlar också om att utveckla, förändra och förstärka ett beteende mellan de avtalande parterna som bygger på ömsesidighet och partnerskap. Det är ett sätt att omstrukturera hur vi definierar de problem som ska lösas och att inkludera andra i prövandet av hur problemen ska lösas.

Leif Eriksson

Elif Koman André

Expedieras till

Kommunstyrelsen

Regeringskansliet

Rådet för civilsamhällesfrågor